

Monumentnummer*: 524876

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijkmonument
Inschrijving register* 10 mei 2002
Kadaster deel/nr 82755/38

Woonplaats* Alkmaar
Gemeente* Alkmaar
Provincie* Noord-Holland

Locatiennaam Alkmaar
Locatieomschrijving Emmakwartier

Kadastrale gemeente* Alkmaar
Sectie* F
Kadastraal object*
Appartement aanduiding
Grondperceel 6162

Omschrijving**

Inleiding

HERENHUIS "Marianne" uit 1908-1909 in Art Nouveaustijl. Het hoekpand is gebouwd naar ontwerp van de Alkmaarse architect E. Kalverboer en maakt onderdeel uit van het complex "Nieuwlandersingel". Opdrachtgever was R.H.F.C Berentzen, directeur van de Alkmaarse vestiging van Vroom & Dreesmann. Vanaf 1916 woonde hier de latere burgemeester jhr. mr. F.H. van Kinschot. De villa maakt deel uit van een rij herenhuizen aan de zuidwestzijde van de Nieuwlandersingel tegenover het Kennemerpark.

Omschrijving

Op nagenoeg vierkant grondplan opgetrokken villa van twee bouwlagen onder een afgeplat schilddak gedekt met bruineglazuurde kruispannen. Het halfvrijstaande pand heeft een crèmekleurig gesausd souterrain waarin diepe horizontale schijnvoegen (imitatie natuursteenblokken). Boven deze sokkel zijn de buitenmuren uitgevoerd in oranje verblendsteen in kruisverband met snijvoeg. De vensters op de begane grond en de eerste verdieping hebben geprofileerde lekdorpels met een tandlijstje; boven de met lange horizontale groeven gedecoreerde lateien koppenlagen van afwisseld gele en oranje verblendsteen. In de bovenlichten van de vensters is geel glas aangebracht. De voorgevel (NO) kent een levendige gevelopbouw met in het midden een via een hoge hardstenen trap bereikbare portiek waarboven een torentje, rechts hiervan een driezijdig uitgebouwd geveldeel, en links een rechthoekige

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

erkeruitbouw waarboven een terugliggende topgevel. De zijmuren van de portiek zijn betegeld met (licht)gele en bruine geglazuurde tegels voorzien van art-nouveaumotieven. De omgaande bovenste tegelrand is gedecoreerd met guirlandes en lauwerkransen. In de achterwand van de portiek een getoogde voordeur met gewelfd twaalfruits middenraam en daarboven vier gekoppelde raampjes onder segmentboog. De door smalle zijpanelen met bovenin twee raampjes geflankeerde deur heeft een twaalfruits bovenlicht waarnaast ter weerszijden een smal drieruits venster. Boven de portiek is een latei aangebracht als boven de vensters, ondersteund door twee consoles die rusten op lisenen van gele verblendsteen. De gevelsteen boven deze latei draagt de naam "MARIANNE". Het hoger gelegen schuifvenster heeft een vijftienruits bovenlicht. Boven dit venster een vierkant torentje waarvan de voor- en zijkanten geopend zijn met een spitsboog van gele verblendsteen boven een dichte balustrade van dezelfde baksteen. In de achtermuur van de toren bevindt zich een dubbele balkondeur met twee zesruits bovenlichten. De toren heeft een bolgebogen vierzijdig tentdak waarvan het achterschild bekleed is met zink en de drie overige dakschilden met bruingeglazuurde tuiles du Nord. De gootlijst onder het torendak rust op een omgaand spitsboogfries van gele verblendsteen. In de schuine zijden van het driezijdige rechter gedeelte van de voorgevel is zowel op de begane grond als de eerste verdieping een schuifvenster met twaalfruits bovenlicht aangebracht. Het brede middendeel heeft op de begane grond een (eveneens breder) schuifvenster met achttienruits bovenlicht geflankeerd door, bovenaan uitkragend gemetselde, lisenen van gele verblendsteen. Deze dragen een balkon met een betonnen vloer en een gemetselde balustrade van gele verblendsteen. De dubbele balkondeur middenboven is voorzien van twee rondboogramen en een achttienruits bovenlicht. Het rechter geveldeel wordt afgesloten door een met zink afgedekte balustrade van gele verblendsteen. In het midden van het driezijdige dakschild is een kleine dakkapel aangebracht voorzien van een spitsboogvenster en een met bruingeglazuurde tuiles du Nord gedekt zadeldak met overstek en windveren in de vorm van een driepasboog. De rechthoekige erkeruitbouw links heeft in de sokkel een blinde balustrade van gele verblendsteen waarop een groot driedelig venster rust bestaande uit een breed middenraam met achttienruits bovenlicht en ter weerszijden een smal zijraam met zesruits bovenlicht. De erker wordt bekroond door een balustrade van gele verblendsteen voorzien van twee paar, vermoedelijk natuurstenen "kantelen" waaronder oranje verblendsteen. Het achterliggende balkon is toegankelijk via een dubbele balkondeur met éénentwintigruits bovenlicht in de terugliggende topgevel linksboven. In beide deurvleugels is een rondboograam aangebracht. Ter weerszijden van de balkondeur een smal zijraam met zesruits bovenlicht. Bovenin de met een onderaan getande deklijst afgedekte topgevel bevindt zich een door kleine zijramen geflankeerd spitsboogvenster waaronder een blinde balustrade van gele verblendsteen. De latei boven dit driedelige venster is in het midden verhoogd. De nagenoeg vierkante vensters in het souterrain zijn voorzien van nieuwe ramen binnen de bestaande kozijnen. De rechterzijgevel (NW) heeft linksonder een schuifvenster met vijftienruits bovenlicht en linksboven een spaarveld. Boven de laatste en het schuifvenster is een latei aangebracht als in de voorgevel, eveneens met een koppenlaag van gele en oranjerode verblendsteen. De balustrade rechts boven de voorgevel zet zich boven de zijgevel voort tot aan de hoge schoorsteen van gele verblendsteen halverwege de gevel. Middenboven de balustrade is een dakkapel aangebracht als voor. Hieronder bevindt zich rond de hoek van de rechterzijgevel en de achtergevel een L-vormige uitbouw van één bouwlaag met plat dak en een afgeschuinde westhoek. In de voorzijde van deze uitbouw zit een venster met achttienruits bovenlicht en daaronder een vernieuwde ingang tot het souterrain. De gesloten rechterzijgevel van de uitbouw is voorzien van een spaarveld. Voor de deur in de afgeschuinde hoek rechts ligt een halfronde betonnen trap. Zowel de ingebouwde linkerzijgevel (ZO) als de achtergevel (ZW) heeft rechtsboven een dakkapel met een lessenaarsdak waarop bruingeglazuurde kruispannen. De deur in het midden van de achtergevel is voorzien van een negenruits bovenlicht en bereikbaar via een rechte steektrap van beton. Boven de deur zijn in het verhoogde en door een lessenaarsdak met bruingeglazuurde kruispannen gedekte middenste geveldeel, ter hoogte van de twee achterliggende trapborden, twee kleine schuifvensters aangebracht met nieuwe onderramen en vierruits bovenlichten waarin glas-in-lood. De overige vensters in de achtergevel zijn recent naar de oorspronkelijke vorm gereconstrueerd. Boven alle vensters in de achtergevel en de rechter helft van de rechterzijgevel is een

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

koppenlaag aangebracht van om en om gele en oranje verblendsteen.

INTERIEUR. Het interieur is nog gedeeltelijk oorspronkelijk en bevat onder meer een vestibule met een lambrisering van lichtgrijs marmar, een pui tussen de vestibule en de gang voorzien van geëtst glas met florale motieven (m.n. paardenbloemen), paneeldeuren met rijk geprofileerde deuromlijstingen, en een bordestrap waarvan de hoofdbalusters voorzien zijn van uitgestoken siermotieven en de handlijsten langs de muur eindigen in een gesneden bladmotief. Ter hoogte van de trapbordessen bevinden zich in de achtergevel twee kleine vensters met vierruits bovenlichten waarin glas-in-lood met florale motieven in de kleuren geel, groen, paars en lila.

Waardering

Het herenhuis "Marianne" uit 1908-1909 is van algemeen belang vanwege de cultuur- en architectuurhistorische waarde als grotendeels gave representant van de Art Nouveaustijl, zowel uit- als inwendig, uit het oeuvre van de architect E. Kalverboer. Het pand heeft tevens situationele waarde als onderdeel van het complex "Nieuwlandersingel" dat zeer beeldbepalend is gesitueerd langs de zuidrand van de Singelgracht tegenover het Kennemerpark.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Woonhuis(K)

Functie

Woonhuis

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument